

může vésti v jednotlivých případech k nedorozumění. Doporučovalo by se tu poukázati zvláště na nálezy Budw. 9613/1896 a Boh. F. 2840/25, podle kterých poplatky z výmazných prohlášení jako poplatky z listin se musí zapraviti, i když byly již zpoplatněny dříve kvitance na anuity (srov. také str. 23, odst. 2).

K výkladu o novaci na str. 17 lze poznamenati, že stejný výsledek co do výše listinného poplatku by nastal, když by se osvědčila jen změna způsobu zajištění zápůjčky již trvající. Při původním právním jednání byla předmětem poplatku listina o zápůjčce (dlužní úpis — saz. pol. 73/36), zajištění hlavního jednání v téže listině bylo od poplatku osvobozeno (saz. pol. 101/84). Dojde-li ke změně v zajištění zápůjčky čili k rozšíření jistoty (třeba při zániku dosavadního zajištění), podléhala by listina o zřízení nové jistoty poplatku dle stup. II (saz. pol. 115/78). Svolení k výmazu zástavního práva by při dalším trvání pohledávky podléhala poplatku kolkovému za 5 K (jak uvedeno na str. 14).

Je-li na str. 22 (v odst. 3) zmínka o tom, že poplatku podléhá stvrzenka vystavená advokátem za klienta a poukáz na nálezy býv. správního soud. dv., bylo by vhodné poukázati také na nálezy Budw. F 9134/

1912 a Boh. F 2608/25, podle kterých stvrzenky vydané advokátem v zastoupení obchodníka nebo živnostníka o příjmu peněz z jeho obchodu nebo živnosti mohou býti osvobozeny od poplatku jako obchodní dopisy podle § 9 zák. č. 20/1864 ř. z.

Na str. 42 při zmínce o dvoustrannosti smlouvy o zápůjčce a významu podpisů je nutno upozorniti zvláště na nález n. s. s. Boh. F 9128/38, podle kterého pro posouzení okolnosti, je-li dlužní úpis písemností o jednostranném nebo dvoustranném poměru mezi dlužníkem a věřitelem, je rozhodným obsah právního jednání listinou osvědčeného. Obsahuje-li dlužní úpis právní jednání jednostranné, pak sluší považovati dlužní úpis s hlediska zák. č. 49/1907 ř. z. za vyhotovený, jakmile byl podepsán jen dlužníky. To je důležité zvláště pro počítání jednorozhodných výmazných lhůt (§ 8).

V oddíle o osvobození výpůjček samosprávných svazků patrně přehlédnutím rozdílů mezi osvobozením podle čl. I. a podle čl. III. zákona č. 70/1902 ř. z. je pak mylné všeobecné znění poznámky 43. na str. 47. Volné uvázení platí totiž jen podle článku III.

Při zmíněné stručnosti, která je jistě pro běžnou orientaci výhodou, je Pospíšilova knížka pečlivou a účelnou publikací. BOURA.

Po časopisech.

Označování ochranných práv imateriálních.

V časopise Revue živnostenského vlastnictví, č. 2—3/VII z 15. března 1941 jest na str. 16 uvedeno toto upozornění:

»V Protektorátu Čechy a Morava není označování chráněných předmětů povinné. Podle § 113, pat. zák. o osobování si patentů však ustanovuje, aby majitel patentu nebo vynálezu, přihlášeného k patentování, užíval správného označení značky spisu nebo čísla patentu a nikoliv jen pouhého odkazu na patent.

Správná označení jsou na př.: Patent ohlášen P. 764-37, Patent ohl. P. 6828-38, nebo Patent č. 167-38.

Ochranné vzorky stejně jako ochranné známky označují se všeobecně, na př.: »Zákonem chráněno«, »Chráněno vzorem«, »Schutz-Marke«, »Marque déposée«, »Reg. Trade Mark«. Označení těchto užívá se ponejvíce bez rejstříkového čísla.

V Německu jsou užívána tato označení:

DRP angemeldet pro ohlášený německý patent, a to jen tehdy, byla-li patentová přihláška již uveřejněna v publikaci »Patentblatt mit Auszügen aus den Patentschriften«, dále DRP nebo Deutsches Reichspatent — pro udělený patent s uvedením čísla patentu anebo bez něho.

Pro ochranné známky užívá se označení DRWZ (Deutsches Reichs-Warenzeichen), pro užité vzory pak označení DRGM (Deutsches Reichs-Gebrauchsmuster). U všech těchto označení není nutno užívatí čísel, majitel nebo ochránitel však jest povinen každému zájemci oznámiti na požádání příslušné číslo patentu, ochranné známky anebo užitého vzoru ve smyslu § 55 říš. pat. zákona — Auskunftsspflicht bei Patentberühmung.

Z uvedeného vyplývá, že velké množství rozšíření a dodatečně nabytých práv ve věcech patentových, vzorkových a ochranných známek může vésti ke kolísí, kterou možno zjistiti pečlivým a věcným šetřením starších ochranných práv v jednotlivých oblastech Říše, a to u příslušných patentních úřadů pro zápis ochranných známek a vzorků.«

Kdy podléhá svědecký protokol zpoplatnění?

Ve Finančním právníku 5/1941, strana 157, jest uveřejněn nález nejvyššího správního soudu z 11. XII. 1940, č. 1702/5/39, který jest otištěn v Bohuslavově sbírce pod č. 9990. Praví se v něm:

Předpis § 19 zák. č. 54/1925 Sb., o jehož výklad jde, stanoví v odst. 1 toto: »Jestliže smluvní strany před jedním nebo před několika svědky uzavřely smlouvu nebo osvědčily, že mezi nimi byla uzavřena smlouva, pokládá se spis, podepsaný svědkem nebo svědky a stvrzující skutečnost uzavřené smlouvy, nebo jejího provedení, užije-li se ho k úřední (soudní) potřebě, se stanoviska poplatkového práva za listinu o příslušném právním jednání, a to bez rozdílu, je-li zápis ten v rukou jedné ze smluvních stran či osoby třetí.« Vykládaje tento předpis, vyslovil N. s. s. již v nálezu Boh. F 9336, že nárok státu na poplatek z t. zv. pamětního protokolu podle uvedené normy vzniká okamžikem, když se ho užije k úřední neb soudní potřebě, čímž je rozuměti v s e c h n y p ř í p a d y, kdy pamětní protokol byl úřadu nebo soudu předložen za tím účelem, aby ho bylo některou z těchto vrchností užito při výkonu a v mezích jejich úředních jednání. Tvrzení, že podmínkou zpoplatnění jest, aby protokol byl úřadu nebo soudu předložen některou ze smluvních stran, není důvodné. Nejen že z doslovu § 19 zákona č. 54/1925 Sb., jenž užil široké dikce »užije-li se ho« nelze nic podobného vyvoditi, nýbrž nutí jeho doslov k závěru opačnému, praví-li se tam dále, že nečiní rozdíl, je-li zápis ten v rukou jedné ze smluvních stran, či osoby třetí. Nadto stanoví však druhý odstavec cit. § 19, že poplatek platí osoby, které právní jednání uzavřely a že ručí zaň ten, kdo zápisu podle odst. 1 použil. Z toho plyne po názoru soudu, že zákon nečiní vědomě rozdíl v tom, kdo užije zápisu k úřední nebo soudní potřebě, zda smluvní strany nebo osoba třetí, nýbrž že klade důraz jedině na skutečnost, »užije-li se ho« k takové potřebě. Tento gramatický výklad podporuje i logická úvaha. Zřejmým účelem zákona bylo pamětní zápis, jakmile ho je objektivně užito jako listiny, osvědčující určité právní jednání, podrobiti stejnému poplatku jako právní listiny podle § 1, A, 3 popl. zák. Že právě tento úmysl tanul zákonodárci na mysli, toho dokladem je i zpráva rozpočtového výboru o usnesení býv. poslanecké sněmovny k vládnímu návrhu zákona č. 54/1925 Sb, z 26. března 1925 (tisk č. 2121), jež praví

doslovně: »Nově zavádějí se poplatky za listinu o právním jednání, kterou podepsali pouze svědkové (§ 19), používá-li se jí k úřední potřebě...« (Nález n. s. s. z 11. XII. 1940 č. 1702/5/1939.)

Podle toho podléhá svědecký protokol nepodepsaný stranami, nýbrž svědky, zpoplatnění

a) předloží-li jej kterákoli ze stran, anebo kterákoli třetí osoba,

b) soudu nebo kterémukoliv úřadu za tím účelem, aby soud nebo úřad ho použil »v mezích svého úředního jednání při výkonu své kompetence«, tedy i tehdy, předloží-li se v jiných případech než v těch, kdy jím má býti doloženo to, co jest jeho přímým obsahem.

»Damen-Zigarette« a náborové právo.

V denním tisku proběhla zpráva, že v Říši pozastavil »Werberat der deutschen Wirtschaft« (Náborová rada německého hospodářství) označování »Damen-Zigarette« s odůvodněním, že odporuje směrnicím, jež byly vydány na sjezdu »Volks-gesundheit und Werbung« z 25. V. 1939. I když označení »Damen-Zigarette« bylo dosud v obchodě obvyklé pro zvláštní druh cigaret, jest přece Náborová rada v dohodě s odbornými skupinami průmyslu cigaret toho názoru, že s označením »Damen-Zigarette« jest spojen nábor, obracející se svým smyslem na ženu. Takový nábor však jest podle zmíněných směrnic nepřipustný. Není proto nadále dovoleno označovati určité druhy cigaret jako »Damen-Zigarette«.

Jako na zavalanou přichází pojednání Dra Josefa Kubálka ve Vše-hrdu 3/XXII z března 1941 pod názvem »Německé právo náborové«. Kubálek ukazuje, jak s o u t ě ž n í p r á v o platné v liberalismu přechází v řízeném hospodářství nacionál-

ně-socialistickém v soustavu jinou, totiž omezenou zřeteli veřejnými, a jak se vyvíjí předpisy náborového práva, jehož účinnost jest silnější než účinnost soukromokapitalistického práva soutěžního. Ve střetu obou práv musí soutěžní právo ustoupiti před předpisy práva náborového.

Vyměrování poplatků převodních při zcizování židovských nemovitostí na Auswanderungsfond.

Spořitelni obzor 3/1941 na str. 79 upozorňuje:

»V poslední době převáděli Židé ve značném rozsahu nemovitosti všeho druhu v Protektorátě na Auswanderungsfond für Böhmen und Mähren, který byl zřízen nařízením říšského protektora ze dne 5. března 1940 o péči o Židy a židovské organizace a žádali knihovní přepsání na Auswanderungsfond. Důvodem těchto převodů jest připravované vystěhování Židů do ciziny. Poněvadž Auswanderungsfond požívá podle ustanovení § 5, odst. 3 zmíněného nařízení osobního poplatkového osvobození, příslušné úřady předpisovaly Židům z provedených převodů obvyklý převodní poplatek a dávku z přírůstku hodnoty nemovitosti.

Proti vyměření takovýchto poplatků byla podána četná odvolání, kterými bylo žádáno o úplné osvobození od příslušných poplatků. Úřady projednávajícími odvolání nebylo sice přiznáno požadované osvobození, bylo však aspoň částečně vyhověno odvolání, a to s tímto odůvodněním:

V případě, kdy při právním jednání setká se osoba plně poplatkem povinná s osobou požívající osobního poplatkového osvobození, převodní poplatek se vyměří a vybere ve smyslu ustanovení § 69 popl.

zák. (císařský patent z 9. února 1850) podle podílu poplatkem povinného účastníka na poplatném jednání. Na poplatném převodu jsou účastny dvě osoby, na jedné straně Auswanderungsfond a na straně druhé v úvahu přicházející židovský majitel, převádějící svou nemovitost. Auswanderungsfond požívá poplatkového osvobození. Z toho ale vyplývá, že vzhledem k tomu co bylo řečeno, může býti na Židovi požadována toliko polovina v úvahu přicházejících poplatků, s ohledem na jeho účast na provedeném převodu, jelikož každého ze zúčastněných dotýká se převod toliko z poloviny: Žid má zájem jen o předání nemovitosti Auswanderungsfond a fond zase jen o převzetí a pozdější využití pozemků.

Ministerstvo financí schválilo tuto praxi příslušných podřízených úřadů v celém rozsahu.

Vzhledem k tomu, že kupní cena jest Židům vyplácena teprve v době dalšího prodeje nemovitosti Auswanderungsfondem osobě třetí, ministerstvo financí dále přikázalo příslušným úřadům, aby sice předepsaly v úvahu přicházející poplatky z naznačeného základu (t. j. z poloviny kupní ceny), aby však s vybíráním poplatků posečkaly až do doby pozdějšího prodeje příslušné nemovitosti a poplatek Židům prozatím bezúročně posečkaly.

K tomu poznamenáváme, že stejný případ nastane v případě dalšího prodeje takovýchto nemovitostí Auswanderungsfondem osobám třetím, ovšem s tou obměnou, že příslušný poplatek bude ze stejného základu (poloviny nabývací ceny) vyměřen novému nabyvateli, který nepožívá osobního poplatkového osvobození. Tento výklad netýká se dále jednání, při nichž poplatky nutno zapravovati nalepením kolků (na př. poplatky z listin podání a pod.). V takovýchto případech nutno vždy podle ustanovení § 20 cit. zák. zapraviti poplatek celý; povinnost k zapravení příslušného poplatku stihá pak cele stranu nepožívající poplatkového osvobození.«

Z právní praxe.

Vyloučení nároků ze správy a ze zkrácení přes polovici v trhových smlouvách.

Formuláře trhových smluv obsahují zpravidla doložku, že strany se navzájem vzdávají práva odporovati

smlouvě pro zkrácení přes nebo nad polovici obecné ceny a pro správu (Gewährleistung).

Strany obvykle mají ovšem na mysli jen správu pro vady faktické. V klausuli však to vyjádřeno není. Je-li klausule tak široká, že za-